

Wpływ działalności człowieka na występowanie roślin naczyniowych prawnie chronionych w Polsce

Badania wpływu działalności człowieka na florę są prowadzone przez wielu autorów różnych specjalności, zarówno na poziomie gatunków jak i całych ekosystemów. Wiadomo, że poszczególne gatunki mają odmienne zdolności przystosowawcze do warunków siedliskowych oraz są w różnym stopniu wykorzystywane przez człowieka. Wśród roślin rodzimych szczególną uwagę badacze poświęcają gatunkom w różnym stopniu zagrożonym wyginieciem oraz chronionym [1, 3, 6, 12, 14]. Celem niniejszego opracowania jest analiza prawnie chronionych roślin naczyniowych Polski ze względu na stopień przekształcenia siedlisk, na których mogą one występować oraz wpływ działalności człowieka na liczebność i stan zachowania ich stanowisk.

Metodyka badań

Rozpatrywano wszystkie gatunki roślin naczyniowych prawnie chronionych w Polsce zgodnie z „Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną” (Dz. U. Nr 168 poz. 1764). Dla każdego gatunku podano nazwę łacińską i polską, rodzinę, do której należy, typy siedlisk, na których występuje spontanicznie, dane o jego uprawie oraz kategorię zagrożenia w skali kraju. Informacje dotyczące poszczególnych gatunków przedstawiono zarówno na podstawie własnych badań terenowych [11, 12], jak i przy wykorzystaniu dostępnej literatury [2 – 10, 14].

Wyniki

Jak wynika z tabeli 1, w Polsce prawną ochroną są objęte 394 gatunki roślin naczyniowych (w tym 373 ochroną ścisłą i 21 częściową). Ponieważ 7 z nich jest uznanych za wymarłe w skali kraju, ich liczba wynosi obecnie 387 gatunków (w tym 4 wymarłe na stanowiskach naturalnych).

Analizowane gatunki należą do 87 rodzin, najwięcej do *Orchidaceae* (47), *Ranunculaceae* (38), *Gentianaceae* (21), *Cyperaceae* (19), *Scrophulariaceae* (14), *Asteraceae* (14), *Caryophyllaceae* (12), *Poaceae* (10) i *Primulaceae* (10). Najbogatsze w chronione gatunki rodzaje to: *Aconitum* (15), *Orobanche* (15), *Carex* (10), *Dianthus* (9), *Gentianella* (9), *Orchis* (9), *Pedicularis* (9), *Gentiana* (8), *Dactylorhiza* (7) i *Primula* (7).

Rośliny chronione wykazują różny stopień apofityzacji (tzn. zdolność adaptacji do siedlisk stworzonych przez człowieka). Znaczna ich część (146 gatunków) występuje prawie wyłącznie na siedliskach naturalnych. Należą tu głównie rośliny wysoko-

górskich muraw naskalnych, torfowisk, siedlisk leśnych oraz wodnych i nadwodnych, które na siedliskach półnaturalnych pojawiają się wyjątkowo. Są to najczęściej gatunki bardzo rzadkie lub rzadkie w skali kraju, które nie mają zdolności do przystosowania się do siedlisk przekształconych w wyniku antropopresji. Ponad połowa gatunków (213), poza siedliskami naturalnymi może występować także na siedliskach półnaturalnych. Rośliny, należące do tej grupy są związane głównie z murawami i łąkami. Najmniej liczną grupę (35) stanowią gatunki, które poza zbiorowiskami o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, są również spotykane na siedliskach sztucznych.

Rozpatrując stopień zagrożenia poszczególnych gatunków, stwierdzono, że aż 157 z nich znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin (w tym 7 wymarłych, 4 wymarłe w warunkach naturalnych, 39 krytycznie zagrożonych, 40 zagrożonych, 61 narażonych i 6 niższego ryzyka). Ważnym czynnikiem, który decyduje o częstotliwości występowania gatunku jest jego wykorzystywanie przez człowieka jako rośliny ozdobnej, leczniczej lub uprawnej. Spośród 394 gatunków chronionych aż 148 może być w różny sposób wykorzystywanych przez człowieka. W razie takich gatunków ustalenie statusu ich stanowisk jest często bardzo trudne albo wręcz niemożliwe, ponieważ z reguły brakuje informacji dotyczących pochodzenia danej populacji. Duży problem stanowią także formy ozdobne tych roślin, które nie zawsze są łatwe do odróżnienia od gatunku wyjściowego.

Podsumowanie

W Polsce prawną ochroną jest objętych 394 gatunków roślin naczyniowych: 373 ochroną ścisłą i 21 ochroną częściową. Większość z nich spotykamy na siedliskach naturalnych lub półnaturalnych, jedynie 35 gatunków występuje spontanicznie na siedliskach sztucznych. Najbogatsze w gatunki rodziny to *Orchidaceae* (47) oraz *Ranunculaceae* (38) a najliczniej reprezentowane rodzaje to *Aconitum* i *Orobanche* (po 15 gatunków). Prawie 40% gatunków chronionych może być celowo wprowadzanych przez człowieka jako rośliny ozdobne lub użytkowe, co niekiedy w znacznym stopniu wpływa na zwiększenie liczby ich stanowisk. Z 296 taksonów opisanych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin aż 157 to gatunki chronione.

Objaśnienia znaków użytych w tabeli:

Typy siedl. – typy zajmowanych siedlisk: N – naturalne, P – półnaturalne, S – sztuczne

Użytk. – użytkowanie przez człowieka: U – rośliny ozdobne, lecznicze lub uprawne

Kat. zagr. – kategorie zagrożenia w Polsce – wg [3]: CE – krytycznie zagrożone, EN – zagrożone, EW – wymarłe w warunkach naturalnych, EX – wymarłe, LR – gatunki niskiego ryzyka, VU – narażone.

Tab. 1. Siedliska występowania, wykorzystanie przez człowieka i kategorie zagrożenia roślin naczyniowych prawnie chronionych w Polsce – nazwy gatunków oraz ich przynależność systematyczną podano wg [5].

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Rodzina	Typy siedl.	Użytk.	Kat. zagr.
Gatunki objęte ochroną ścisłą					
<i>Aconitum x berdaui</i>	tojad Berdaui	Ranunculaceae	N	U	
<i>Aconitum bucovinense</i>	tojad niski	Ranunculaceae	N		EN
<i>Aconitum x czarnohorensse</i>	tojad czarnohorski	Ranunculaceae	N		
<i>Aconitum degenii</i>	tojad wiechowaty	Ranunculaceae	N		VU
<i>Aconitum x exaltatum</i>	tojad wyniosły	Ranunculaceae	N	U	
<i>Aconitum firmum</i>	tojad mocny	Ranunculaceae	N		
<i>Aconitum x gayeri</i>	tojad Gáyera	Ranunculaceae	N		
<i>Aconitum x hebegynum</i>	tojad kosmatoowockowy	Ranunculaceae	N		
<i>Aconitum lasiocarpum</i>	tojad wschodniokarpacki	Ranunculaceae	N		VU
<i>Aconitum lycoctonum</i>	tojad lisi	Ranunculaceae	N P		VU
<i>Aconitum moldavicum</i>	tojad moldawski	Ranunculaceae	N	U	
<i>Aconitum x nanum</i>	tojad karłowaty	Ranunculaceae	N	U	
<i>Aconitum x pawlowskii</i>	tojad Pawłowskiego	Ranunculaceae	N		
<i>Aconitum plicatum</i>	tojad sudecki	Ranunculaceae	N		VU
<i>Aconitum variegatum</i>	tojad dzióbaty	Ranunculaceae	N P		
<i>Adenophora liliifolia</i>	dzwoniecznik wonny	Campanulaceae	N P	U	
<i>Adonis vernalis</i>	milek wiosenny	Ranunculaceae	N P	U	
<i>Agrimonia pilosa</i>	rzepik szczeciński	Rosaceae	N P	U	
<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	aldrowanda pęcherzykowata	Droseraceae	N	U	CR
<i>Allium sibiricum</i>	czosnek syberyjski	Alliaceae	N		VU
<i>Anemone narcissifolia</i>	zawilec narcyzowy	Ranunculaceae	N		
<i>Anemone sylvestris</i>	zawilec wielkokwiatowy	Ranunculaceae	N P	U	
<i>Angelica archangelica</i>	dziewięćlitwor	Apiaceae	N	U	
<i>Anthericum liliago</i>	pajęcznica liliowata	Anthericaceae	N P	U	VU
<i>Apium nodiflorum</i>	selery wężłobdachowe	Apiaceae	N P	U	CR
<i>Apium repens</i>	selery błotne	Apiaceae	N	U	EN
<i>Aquilegia vulgaris</i>	orlik pospolity	Ranunculaceae	N P	U	
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	mącznica lekarska	Ericaceae	N P		
<i>Arnica montana</i>	arnika górską	Asteraceae	N P		
<i>Arum alpinum</i>	obrazki alpejskie	Araceae	N P		
<i>Arum maculatum</i>	obrazki plamiste	Araceae	N P	U	VU
<i>Aruncus sylvestris</i>	parzydło leśne	Rosaceae	N P		
<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>	zanokcica serpentynowa	Aspleniaceae	N P	U	EN
<i>Asplenium adulterinum</i>	zanokcica ciemna	Aspleniaceae	N P		EN
<i>Asplenium cuneifolium</i>	zanokcica klinowata	Aspleniaceae	N P		EN
<i>Aster amellus</i>	aster gawędka	Asteraceae	N P	U	
<i>Aster tripolium</i>	aster solny	Asteraceae	N P S		
<i>Atropa belladonna</i>	pokrzyk wilcza jagoda	Solanaceae	N P		
<i>Baeothryon alpinum</i>	welnianeczka alpejska	Cyperaceae	N		EN
<i>Baeothryon caespitosum</i>	welnianeczka darniowa	Cyperaceae	N		EN
<i>Batrachium aquatile</i>	włosienicznik wodny	Ranunculaceae	N P		
<i>Batrachium baudotii</i>	włosienicznik Baudota	Ranunculaceae	N P		
<i>Batrachium fluitans</i>	włosienicznik rzeczny	Ranunculaceae	N P	U	
<i>Batrachium peltatum</i>	włosienicznik tarczowaty	Ranunculaceae	N P	U	
<i>Batrachium penicillatum</i>	włosienicznik pędzelkowaty	Ranunculaceae	N P	U	VU
<i>Batrachium trichophyllum</i>	włosienicznik skąpopręcikowy	Ranunculaceae	N P		
<i>Betula humilis</i>	brzoza niska	Betulaceae	N		EN
<i>Betula nana</i>	brzoza karłowata	Betulaceae	N		EN
<i>Betula x oycoviensis</i>	brzoza ojcowska	Betulaceae	N P		VU
<i>Blechnum spicant</i>	podrzeń żebrowiec	Blechnaceae	N P		
<i>Botrychium lanceolatum</i>	podejźrzon lancetowaty	Ophioglossaceae	N		EX
<i>Botrychium lunaria</i>	podejźrzon księżycowy	Ophioglossaceae	N P		
<i>Botrychium matricariifolium</i>	podejźrzon marunowy	Ophioglossaceae	N P		CR
<i>Botrychium multifidum</i>	podejźrzon rutolistny	Ophioglossaceae	N P		
<i>Botrychium simplex</i>	podejźrzon pojedynczy	Ophioglossaceae	N P		CR

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Rodzina	Typy Siedl.	Użytk.	Kat. Zagr.
Gatunki objęte ochroną ścisłą					
<i>Botrychium virginianum</i>	<i>podejrzon wirginijski</i>	<i>Ophioglossaceae</i>	N P		CR
<i>Caldesia parnassifolia</i>	<i>kaldezja dziewięciornikowata</i>	<i>Alismataceae</i>	N		CR
<i>Campanula barbata</i>	<i>dzwonek brodaty</i>	<i>Campanulaceae</i>	N P.	U	EN
<i>Campanula bohemica</i>	<i>dzwonek karkonoski</i>	<i>Campanulaceae</i>	N		EN
<i>Campanula bononiensis</i>	<i>dzwonek boloński</i>	<i>Campanulaceae</i>	N P		
<i>Campanula latifolia</i>	<i>dzwonek szerokolistny</i>	<i>Campanulaceae</i>	N P	U	
<i>Campanula serrata</i>	<i>dzwonek piłkowany</i>	<i>Campanulaceae</i>	N		VU
<i>Campanula sibirica</i>	<i>dzwonek syberyjski</i>	<i>Campanulaceae</i>	N P		
<i>Carex chordorrhiza</i>	<i>turzyca strunowa</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		VU
<i>Carex davalliana</i>	<i>turzyca Davalla</i>	<i>Cyperaceae</i>	N P		
<i>Carex divulsa</i>	<i>turzyca rozsunięta</i>	<i>Cyperaceae</i>	N P		
<i>Carex limosa</i>	<i>turzyca bagienna</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		LR
<i>Carex loliacea</i>	<i>turzyca życicowa</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		VU
<i>Carex magellanica</i>	<i>turzyca patagońska</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		CR
<i>Carex pulicaris</i>	<i>turzyca pchła</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		VU
<i>Carex secalina</i>	<i>turzyca żytowata</i>	<i>Cyperaceae</i>	N P		CR
<i>Carex supina</i>	<i>turzyca delikatna</i>	<i>Cyperaceae</i>	N P		VU
<i>Carlina acaulis</i>	<i>dziewięcśl bezłodygowy</i>	<i>Asteraceae</i>	N P	U	
<i>Carlina onopordifolia</i>	<i>dziewięcśl popłocholistny</i>	<i>Asteraceae</i>	N P		VU
<i>Centaurium erythraea</i>	<i>centuria pospolita</i>	<i>Gentianaceae</i>	N P S	U	
<i>Centaurium littorale</i>	<i>centuria nadbrzeżna</i>	<i>Gentianaceae</i>	N P		VU
<i>Centaurium pulchellum</i>	<i>centuria nadobna</i>	<i>Gentianaceae</i>	N P S		
<i>Cephalanthera damasonium</i>	<i>buławnik wielkokwiatowy</i>	<i>Orchidaceae</i>	N		
<i>Cephalanthera longifolia</i>	<i>buławnik mieczolistny</i>	<i>Orchidaceae</i>	N		
<i>Cephalanthera rubra</i>	<i>buławnik czerwony</i>	<i>Orchidaceae</i>	N		EN
<i>Cerasus fruticosa</i>	<i>wiśnia karłowata</i>	<i>Rosaceae</i>	N P		VU
<i>Chamaecytisus albus</i>	<i>szczodrzeniec zmienny</i>	<i>Fabaceae</i>	N P S	U	EN
<i>Chamaedaphne calyculata</i>	<i>chamedafne północna</i>	<i>Ericaceae</i>	N	U	EN
<i>Chamorchis alpina</i>	<i>potrostek alpejski</i>	<i>Orchidaceae</i>	N		EN
<i>Chimaphila umbellata</i>	<i>pomocnik baldaszkowy</i>	<i>Pyrolaceae</i>	N P		
<i>Cimicifuga europaea</i>	<i>pluskwica europejska</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N		
<i>Cirsium pannonicum</i>	<i>ostrożeń pannoński</i>	<i>Asteraceae</i>	N P		
<i>Cladium mariscus</i>	<i>kłoc wiechowata</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		
<i>Clematis recta</i>	<i>powojnik prosty</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P	U	
<i>Cochlearia polonica</i>	<i>warzucha polska</i>	<i>Brassicaceae</i>	N	U	EW
<i>Cochlearia tatrae</i>	<i>warzucha tatrzańska</i>	<i>Brassicaceae</i>	N		VU
<i>Coeloglossum viride</i>	<i>ozorka zielona</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Colchicum autumnale</i>	<i>zimowit jesienny</i>	<i>Colchicaceae</i>	N P	U	
<i>Coleanthus subtilis</i>	<i>koleantus delikatny</i>	<i>Poaceae</i>	N P		
<i>Corallorhiza trifida</i>	<i>żłobik koralowy</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Corrigiola litoralis</i>	<i>nadbrzeżnica nadrzeczna</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	N		CR
<i>Cortusa matthioli</i>	<i>zarzyczka góraska</i>	<i>Primulaceae</i>	N	U	LR
<i>Corydalis pumila</i>	<i>kokorycz drobna</i>	<i>Fumariaceae</i>	N P		VU
<i>Crocus scepusiensis</i>	<i>szafrań spiski</i>	<i>Iridaceae</i>	N P	U	
<i>Cryptogramma crispa</i>	<i>zmiętna góraska</i>	<i>Cryptogrammaceae</i>	N	U	CR
<i>Cyclamen purpurascens</i>	<i>cyklamen purpurowy</i>	<i>Primulaceae</i>	N	U	CR
<i>Cypripedium calceolus</i>	<i>obuwik pospolity</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P	U	VU
<i>Dactylorhiza baltica</i>	<i>kukulka bałtycka</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Dactylorhiza Fuchsie</i>	<i>kukulka Fuchsa</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P	U	
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	<i>kukulka krwista</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		EN
<i>Dactylorhiza maculata</i>	<i>kukulka plamista</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P	U	
<i>Dactylorhiza majalis</i>	<i>kukulka szerokolistna</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Dactylorhiza ruthei</i>	<i>kukulka Ruthego</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		EN
<i>Dactylorhiza sambucina</i>	<i>kukulka bzowa</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		VU
<i>Daphne cneorum</i>	<i>wawrzynek główkowy</i>	<i>Thymeleaceae</i>	N	U	EN
<i>Daphne mezereum</i>	<i>wawrzynek wilczełyko</i>	<i>Thymeleaceae</i>	N P	U	
<i>Dendranthema zawadzki</i>	<i>chryzantema Zawadzkiego</i>	<i>Asteraceae</i>	N		
<i>Dianthus arenarius</i>	<i>goździk piaskowy</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	N P S	U	
<i>Dianthus armeria</i>	<i>goździk kosmaty</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	N P	U	
<i>Dianthus compactus</i>	<i>goździk skupiony</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	N P		

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Rodzina	Typy Siedl.	Użytk.	Kat. Zagr.
Gatunki objęte ochroną ścisłą					
<i>Dianthus glacialis</i>	goździk lodowcowy	Caryophyllaceae	N	U	
<i>Dianthus gratianopolitanus</i>	goździk siny	Caryophyllaceae	N	U	VU
<i>Dianthus nitidus</i>	goździk lśniący	Caryophyllaceae	N	U	EX
<i>Dianthus plumarius</i>	goździk postrzępiony	Caryophyllaceae	N	U	
<i>Dianthus speciosus</i>	goździk okazały	Caryophyllaceae	N		
<i>Dianthus superbus</i>	goździk pyszny	Caryophyllaceae	N P	U	
<i>Dictamnus albus</i>	dyptam jesionolistny	Rutaceae	N P	U	CR
<i>Digitalis grandiflora</i>	naparstnica zwyczajna	Scrophulariaceae	N P	U	
<i>Diphasiastrum alpinum</i>	widlicz alpejski	Lycopodiaceae	N		
<i>Diphasiastrum complanatum</i>	widlicz spłaszczony	Lycopodiaceae	N		
<i>Diphasiastrum issleri</i>	widlicz Isslera	Lycopodiaceae	N		CR
<i>Diphasiastrum tristachyum</i>	widlicz cyprysowy	Lycopodiaceae	N		EN
<i>Diphasiastrum zeileri</i>	widlicz Zeillera	Lycopodiaceae	N		
<i>Doronicum austriacum</i>	omieg górski	Asteraceae	N P	U	
<i>Dracocephalum ruyschiana</i>	pszczelnik wąskolistny	Lamiaceae	N P	U	
<i>Drosera anglica</i>	rosiczka długolistna	Droseraceae	N		
<i>Drosera intermedia</i>	rosiczka pośrednia	Droseraceae	N		
<i>Drosera rotundifolia</i>	rosiczka okrągłolistna	Droseraceae	N P		
<i>Drosera x obovata</i>	rosiczka owalna	Droseraceae	N		
<i>Echium russicum</i>	źmijowiec czerwony	Boraginaceae	N		CR
<i>Elatine alsinastrum.</i>	nawodnik okółkowy	Elatinaceae	N P		VU
<i>Elatine hexandra</i>	nadwodnik sześciopęcikowy	Elatinaceae	N P		VU
<i>Elatine hydropiper</i>	nadwodnik naprzeciwnolistny	Elatinaceae	N P		VU
<i>Elatine triandra</i>	nadwodnik trójpęcikowy	Elatinaceae	N P		VU
<i>Eleocharis carniolica</i>	ponikło kraińskie	Cyperaceae	N		
<i>Eleocharis multicaulis</i>	ponikło wielolodygowe	Cyperaceae	N		EN
<i>Epipactis albensis</i>	kruszczyk połabski	Orchidaceae	N		VU
<i>Epipactis atrorubens</i>	kruszczyk rdzawoczerwony	Orchidaceae	N P S		
<i>Epipactis helleborine</i>	kruszczyk szerokolistny	Orchidaceae	N P S		
<i>Epipactis microphylla</i>	kruszczyk drobnolistny	Orchidaceae	N		EN
<i>Epipactis palustris</i>	kruszczyk błotny	Orchidaceae	N P		
<i>Epipactis purpurata</i>	kruszczyk siny	Orchidaceae	N P		
<i>Epipogium aphyllum</i>	storzan bezlistny	Orchidaceae	N		CR
<i>Equisetum telmateia</i>	skrzyp olbrzymi	Equisetaceae	N P S		
<i>Equisetum variegatum</i>	skrzyp pstry	Equisetaceae	N P S		
<i>Erica tetralix</i>	wrzosiec bagienny	Ericaceae	N P	U	
<i>Eriophorum gracile</i>	welnianka delikatna	Cyperaceae	N		CR
<i>Eryngium maritimum</i>	mikołajek nadmorski	Apiaceae	N P		
<i>Erysimum pieninicum</i>	pszonak pieniński	Brassicaceae	N P S		VU
<i>Euphorbia epithymoides</i>	wilczomlec pstry	Euphorbiaceae	N P	U	VU
<i>Festuca amethystina</i>	kostrzewa amethystowa	Poaceae	N	U	VU
<i>Fritillaria meleagris</i>	szachownica kostkowała	Liliaceae	N P	U	CR
<i>Galanthus nivalis</i>	śnieżyczka przebiśnieg	Amaryllidaceae	N P	U	
<i>Galium cracoviense</i>	przytulia krakowska	Rubiaceae	N		VU
<i>Galium sudeticum</i>	przytulia sudecka	Rubiaceae	N		CR
<i>Galium valdepilosum</i>	przytulia stepowa	Rubiaceae	N P		EN
<i>Gentiana asclepiadea</i>	goryczka trojeściowa	Gentianaceae	N P	U	
<i>Gentiana clusii</i>	goryczka krótkolodygowa	Gentianaceae	N	U	
<i>Gentiana cruciata</i>	goryczka krzyżowa	Gentianaceae	N P		
<i>Gentiana frigida</i>	goryczka przezroczyta	Gentianaceae	N		
<i>Gentiana nivalis</i>	goryczka śniegowa	Gentianaceae	N		
<i>Gentiana pneumonanthe</i>	goryczka wąskolistna	Gentianaceae	N P		
<i>Gentiana punctata</i>	goryczka kropkowana	Gentianaceae	N	U	
<i>Gentiana verna</i>	goryczka wiosenna	Gentianaceae	N	U	
<i>Gentianella amarella</i>	goryczuszka gorzkawa	Gentianaceae	N P		
<i>Gentianella baltica</i>	goryczuszka bałtycka	Gentianaceae	N P		
<i>Gentianella bohemica</i>	goryczuszka czeska	Gentianaceae	N P		
<i>Gentianella campestris</i>	goryczuszka polna	Gentianaceae	N P		
<i>Gentianella ciliata</i>	goryczuszka orzesiona	Gentianaceae	N P		
<i>Gentianella germanica</i>	goryczuszka Wettsteina	Gentianaceae	N P		

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Rodzina	Typy Siedl.	Użytk.	Kat. Zagr.
Gatunki objęte ochroną ścisłą					
<i>Gentianella lutescens</i>	goryczuszka wczesna	Gentianaceae	N P.		
<i>Gentianella tenella</i>	goryczuszka lodnikowa	Gentianaceae	N		
<i>Gentianella uliginosa</i>	goryczuszka błotna	Gentianaceae	N P		
<i>Gladiolus imbricatus</i>	mieczyk dachówkowaty	Iridaceae	N P S	U	
<i>Gladiolus palustris</i>	mieczyk błotny	Iridaceae	N P		CR
<i>Glaux maritima</i>	mlecznik nadmorski	Primulaceae	N		
<i>Goodyera repens</i>	tajeża jednostronna	Orchidaceae	N P		
<i>Gratiola officinalis</i>	konitrut błotny	Scrophulariaceae	N P		
<i>Groenlandia densa</i>	rdestniczka gęsta	Potamogetonaceae	N		CR
<i>Gymnadenia conopsea</i>	gólka długoostrogowa	Orchidaceae	N P		
<i>Gymnadenia odoratissima</i>	gólka wonna	Orchidaceae	N		
<i>Gypsophila paniculata</i>	lyszczyk wiechowaty	Caryophyllaceae	N P	U	
<i>Hacquetia epipactis</i>	cieszynianka wiosenna	Apiaceae	N P	U	
<i>Hammarbya paludosa</i>	wątlík błotny	Orchidaceae	N		EN
<i>Helleborus purpurascens</i>	ciemniernik czerwony	Ranunculaceae	N P S	U	LR
<i>Hepatica nobilis</i>	przylaszczka pospolita	Ranunculaceae	N P	U	
<i>Herminium monorchis</i>	miodokwiat krzyżowy	Orchidaceae	N		CR
<i>Hippophaë rhamnoides</i>	rokitnik zwyczajny	Elaeagnaceae	N P	U	
<i>Huperzia selago</i>	wroniec widlasty	Lycopodiaceae	N		
<i>Hypericum elegans</i>	dziurawiec wytworny	Hypericaceae	N P		EN
<i>Hypericum pulchrum</i>	dziurawiec nadobny	Hypericaceae	N		
<i>Iris aphylla</i>	kosaciec bezlistny	Iridaceae	N P	U	VU
<i>Iris sibirica</i>	kosaciec syberyjski	Iridaceae	N P	U	
<i>Isoëtes echinospora</i>	poryblin koleczasty	Isoëtaceae	N		CR
<i>Isoëtes lacustris</i>	poryblin jeziorny	Isoëtaceae	N		VU
<i>Jovibarba hirta</i>	rojownik włochaty	Crassulaceae	N	U	
<i>Jovibarba sobolifera</i>	rojownik pospolity	Crassulaceae	N P	U	
<i>Lathyrus laevigatus</i>	groszek wschodniokarpacki	Fabaceae	N P		
<i>Lathyrus latifolius</i>	groszek szerokolistny	Fabaceae	N P S	U	EN
<i>Lathyrus pisiformis</i>	groszek wielkoprzylistkowy	Fabaceae	N P S		VU
<i>Ledum palustre</i>	bagno zwyczajne	Ericaceae	N	U	
<i>Leontopodium alpinum</i>	szarotka alpejska	Asteraceae	N	U	
<i>Leucojum vernum</i>	śnieżyca wiosenna	Amaryllidaceae	N P	U	
<i>Leucorchis albida</i>	gólek białawy	Orchidaceae	N P		
<i>Ligularia sibirica</i>	języczka syberyjska	Asteraceae	N		CR
<i>Lilium bulbiferum</i>	lilia bulwkowata	Liliaceae	N P	U	
<i>Lilium martagon</i>	lilia złotogłów	Liliaceae	N P	U	
<i>Linaria odora</i>	lnica wonna	Scrophulariaceae	N		VU
<i>Lindernia procumbens</i>	lindernia mułowa	Scrophulariaceae	N P		CR
<i>Linnaea borealis</i>	zimoziół północny	Caprifoliaceae	N	U	
<i>Linosyris vulgaris</i>	ożota zwyczajna	Asteraceae	N P	U	
<i>Linum austriacum</i>	len austriacki	Linaceae	N P S	U	VU
<i>Linum flavum</i>	len złocisty	Linaceae	N P	U	
<i>Linum hirsutum</i>	len włochaty	Linaceae	N P		VU
<i>Liparis loeselii</i>	lipiennik Loesela	Orchidaceae	N P		VU
<i>Listera cordata</i>	listera sercowata	Orchidaceae	N		
<i>Listera ovata</i>	listera jajowata	Orchidaceae	N P		
<i>Littorella uniflora</i>	brzeżyca jednokwiatowa	Plantaginaceae	N		EN
<i>Lobelia dortmanna</i>	lobelia jeziorna	Lobeliaceae	N	U	EN
<i>Lonicera periclymenum</i>	wiciokrzew pomorski	Caprifoliaceae	N P	U	
<i>Luronium natans</i>	elisma wodna	Alismataceae	N	U	EN
<i>Lycopodiella inundata</i>	widlaczek torfowy	Lycopodiaceae	N		
<i>Lycopodium annotinum</i>	widlak jałowcowaty	Lycopodiaceae	N		
<i>Lycopodium clavatum</i>	widlak goździsty	Lycopodiaceae	N P		
<i>Malaxis monophyllos</i>	wyblin jednolistny	Orchidaceae	N P		LR
<i>Marsilea quadrifolia</i>	marsylia czterolistna	Marsileaceae	N	U	EW
<i>Matteucia struthiopteris</i>	pióropusznik strusi	Woodsiaceae	N P	U	
<i>Melica transsylvanica</i>	perlówka siedmiogrodzka	Poaceae	N P		
<i>Melittis melissophyllum</i>	miodownik melisowaty	Lamiaceae	N P	U	
<i>Montia fontana</i>	zdrojek źródłany	Portulacaceae	N P		VU

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Rodzina	Typy Siedl.	Użytk.	Kat. Zagr.
Gatunki objęte ochroną ścisłą					
<i>Muscari comosum</i>	szafirek miękolistny	<i>Hyacinthaceae</i>	N P. S	U	CR
<i>Myrica gale</i>	woskownica europejska	<i>Myricaceae</i>	N P	U	
<i>Najas flexilis</i>	jeziora giętka	<i>Najadaceae</i>	N		EX
<i>Najas minor</i>	jeziora mniejsza	<i>Najadaceae</i>	N P		
<i>Nasturtium microphyllum</i>	rukiew drobnolistna	<i>Brassicaceae</i>	N		VU
<i>Nasturtium officinale</i>	rukiew wodna	<i>Brassicaceae</i>	N P	U	
<i>Neottia nidus-avis</i>	gnieźnik leśny	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Neottianthe cucullata</i>	kukuczka kapturkowata	<i>Orchidaceae</i>	N		EN
<i>Nuphar pumila</i>	grąźel drobny	<i>Nymphaeaceae</i>	N P	U	VU
<i>Nymphaea candida</i>	grzybień północne	<i>Nymphaeaceae</i>	N P		VU
<i>Nymphoides peltata</i>	grzybieńczyk wodny	<i>Menyanthaceae</i>	N P	U	VU
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	nasieźrzal pospolity	<i>Ophioglossaceae</i>	N P		
<i>Ophrys insectifera</i>	dwulistnik muszy	<i>Orchidaceae</i>	N		VU
<i>Orchis coriophora</i>	storczyk cuchnący	<i>Orchidaceae</i>	N P		EX
<i>Orchis mascula</i>	storczyk męski	<i>Orchidaceae</i>	N P	U	
<i>Orchis militaris</i>	storczyk kukawka	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Orchis morio</i>	storczyk samczy	<i>Orchidaceae</i>	N P	U	EN
<i>Orchis pallens</i>	storczyk błądy	<i>Orchidaceae</i>	N		VU
<i>Orchis palustris</i>	storczyk błotny	<i>Orchidaceae</i>	N P		CR
<i>Orchis purpurea</i>	storczyk purpurowy	<i>Orchidaceae</i>	N		VU
<i>Orchis tridentata</i>	storczyk trójzębny	<i>Orchidaceae</i>	N P		EX
<i>Orchis ustulata</i>	storczyk drobnokwiatowy	<i>Orchidaceae</i>	N P		EN
<i>Ornithogalum boucheanum</i>	śniadek Buchego	<i>Hyacinthaceae</i>	N P S	U	
<i>Ornithogalum collinum</i>	śniedek cienkolistny	<i>Hyacinthaceae</i>	N P	U	
<i>Ornithogalum umbellatum</i>	śniedek baldaszczowaty	<i>Hyacinthaceae</i>	N P S	U	
<i>Orobanche alba</i>	zaraza macierzankowa	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche alsatica</i>	zaraza alzacka	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche arenaria</i>	zaraza piaskowa	<i>Orobanchaceae</i>	P S		
<i>Orobanche bartlingii</i>	zaraza Bartlinga	<i>Orobanchaceae</i>	N		VU
<i>Orobanche caryophyllacea</i>	zaraza przytuliowa	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche coerulescens</i>	zaraza błękitnawa	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche elatior</i>	zaraza wielka	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche flava</i>	zaraza żółta	<i>Orobanchaceae</i>	N		
<i>Orobanche gracilis</i>	zaraza krwistoczerwona	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche lutea</i>	zaraza czerwona	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche minor</i>	zaraza drobnokwiatowa	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche pallidiflora</i>	zaraza bladokwiatowa	<i>Orobanchaceae</i>	N P		
<i>Orobanche picridis</i>	zaraza goryczelowa	<i>Orobanchaceae</i>	N P		EN
<i>Orobanche purpurea</i>	zaraza niebieska	<i>Orobanchaceae</i>	P S		
<i>Orobanche ramosa</i>	zaraza gałęzista	<i>Orobanchaceae</i>	S		
<i>Osmunda regalis</i>	długosz królewski	<i>Osmundaceae</i>	N P	U	
<i>Ostericum palustre</i>	starodub łkowy	<i>Apiaceae</i>	N P		EN
<i>Oxytropis pilosa</i>	ostrołódka kosmata	<i>Fabaceae</i>	N P		
<i>Pedicularis exaltata</i>	gnidosz okazały	<i>Scrophulariaceae</i>	N		
<i>Pedicularis hacquetii</i>	gnidosz Hacqueta	<i>Scrophulariaceae</i>	N		VU
<i>Pedicularis kaufmannii</i>	gnidosz stepowy	<i>Scrophulariaceae</i>	N		
<i>Pedicularis oederi</i>	gnidosz dwubarwny	<i>Scrophulariaceae</i>	N		
<i>Pedicularis palustris</i>	gnidosz błotny	<i>Scrophulariaceae</i>	N P		
<i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>	gnidosz królewski	<i>Scrophulariaceae</i>	N		
<i>Pedicularis sudetica</i>	gnidosz sudecki	<i>Scrophulariaceae</i>	N		EN
<i>Pedicularis sylvatica</i>	gnidosz rozestany	<i>Scrophulariaceae</i>	N P		
<i>Pedicularis verticillata</i>	gnidosz okółkowy	<i>Scrophulariaceae</i>	N		
<i>Phyllitis scolopendrium</i>	języcznik zwyczajny	<i>Aspleniaceae</i>	N	U	
<i>Phyteuma orbiculare</i>	zerwa kulista	<i>Campamilaceae</i>	N P		
<i>Pilularia globulifera</i>	gahuszka kulecznica	<i>Marsileaceae</i>	N P		CR
<i>Pinguicula alpina</i>	tlustosz alpejski	<i>Lentibulariaceae</i>	N		
<i>Pinguicula vulgaris</i>	tlustosz pospolity	<i>Lentibulariaceae</i>	N P		
<i>Pinus cembra</i>	sosna limba (limba)	<i>Pinaceae</i>	N	U	
<i>Pinus mugo</i>	sosna kosa	<i>Pinaceae</i>	N	U	
<i>Pinus x rhaetica</i>	sosna błotna	<i>Pinaceae</i>	N	U	VU

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Rodzina	Typy Siedl.	Użytk.	Kat. Zagr.
Gatunki objęte ochroną ścisłą					
<i>Plantago coronopus</i>	<i>babka pierzasta</i>	<i>Plantaginaceae</i>	P		CR
<i>Plantago maritima</i>	<i>babka nadmorska</i>	<i>Plantaginaceae</i>	N P S		VU
<i>Platanthera bifolia</i>	<i>podkolan biały</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Platanthera chlorantha</i>	<i>podkolan zielonawy</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Poa granitica</i>	<i>wiechlina granitowa</i>	<i>Poaceae</i>	N		LR
<i>Polemonium caeruleum</i>	<i>wielosił błękitny</i>	<i>Polemoniaceae</i>	N P	U	VU
<i>Polypodium vulgare</i>	<i>paprotka zwyczajna</i>	<i>Polypodiaceae</i>	N P	U	
<i>Polystichum aculeatum</i>	<i>paprotnik kolczysty</i>	<i>Dryopteridaceae</i>	N	U	
<i>Polystichum braunii</i>	<i>paprotmik Brauna</i>	<i>Dryopteridaceae</i>	N		
<i>Polystichum lonchitis</i>	<i>paprotnik ostry</i>	<i>Dryopteridaceae</i>	N		
<i>Potentilla silesiaca</i>	<i>pięciornik śląski</i>	<i>Rosaceae</i>	N		VU
<i>Primula auricula</i>	<i>pierwiosnek tyszczał</i>	<i>Primulaceae</i>	N	U	
<i>Primula farinosa</i>	<i>pierwiosnek omączony</i>	<i>Primulaceae</i>	N	U	CR
<i>Primula halleri</i>	<i>pierwiosnek Hallera</i>	<i>Primulaceae</i>	N	U	EX
<i>Primula minima</i>	<i>pierwiosnek maleńki</i>	<i>Primulaceae</i>	N	U	
<i>Primula vulgaris</i>	<i>pierwiosnek bezłodygowy</i>	<i>Primulaceae</i>	N P	U	EW
<i>Pulsatilla alba</i>	<i>sasanka alpejska</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N	U	
<i>Pulsatilla patens</i>	<i>sasanka otwarta</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P	U	LR
<i>Pulsatilla pratensis</i>	<i>sasanka łąkowa</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P		
<i>Pulsatilla slavica</i>	<i>sasanka słowacka</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N		VU
<i>Pulsatilla vernalis</i>	<i>sasanka wiosenna</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P	U	VU
<i>Pulsatilla vulgaris</i>	<i>sasanka zwyczajna</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P	U	EW
<i>Ranunculus illyricus</i>	<i>jaskier illiryjski</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P		CR
<i>Rhododendron luteum</i>	<i>różanecznik żółty</i>	<i>Ericaceae</i>	N P	U	CR
<i>Rhynchospora fusca</i>	<i>przygielka brunatna</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		EN
<i>Rosa gallica</i>	<i>róża francuska</i>	<i>Rosaceae</i>	N P S	U	VU
<i>Rubus chamaemorus</i>	<i>malina moroszka</i>	<i>Rosaceae</i>	N P		EN
<i>Salicornia europaea</i>	<i>soliród (solirodek) zielny</i>	<i>Chenopodiaceae</i>	N P S		
<i>Salix lapponum</i>	<i>wierzba lapońska</i>	<i>Salicaceae</i>	N P		EN
<i>Salix myrtilloides</i>	<i>wierzba borówkolistna</i>	<i>Salicaceae</i>	N P		EN
<i>Salvinia natans</i>	<i>salwinia pływająca</i>	<i>Salviniaceae</i>	N P	U	
<i>Saxifraga hirculus</i>	<i>skalnica torfowiskowa</i>	<i>Saxifragaceae</i>	N		EN
<i>Saxifraga paniculata</i>	<i>skalnica gronkowa</i>	<i>Saxifragaceae</i>	N	U	
<i>Scheuchzeria palustris</i>	<i>bagnica torfowa</i>	<i>Scheuchzeriaceae</i>	N		
<i>Schoenus ferrugineus</i>	<i>marzyca ruda</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		
<i>Schoenus nigricans</i>	<i>marzyca czarniawa</i>	<i>Cyperaceae</i>	N		VU
<i>Scilla bifolia</i>	<i>cebulica dwulistna</i>	<i>Hyacinthaceae</i>	N	U	
<i>Scopolia carniolica</i>	<i>lulecznica kraińska</i>	<i>Solanaceae</i>	N	U	
<i>Scorzonera purpurea</i>	<i>wężymord stepowy</i>	<i>Asteraceae</i>	N P		
<i>Selaginella helvetica</i>	<i>widliczka szwajcarska</i>	<i>Selaginellaceae</i>	P		EX
<i>Selaginella selaginoides</i>	<i>widliczka ostrozębna</i>	<i>Selaginellaceae</i>	N		
<i>Sempervivum montanum</i>	<i>rojnik górski</i>	<i>Crassulaceae</i>	N	U	
<i>Serratula lycopifolia</i>	<i>sierpik różnolistny</i>	<i>Asteraceae</i>	N P		CR
<i>Silene lithuanica</i>	<i>lepnica litewska</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	N P		
<i>Sorbus intermedia</i>	<i>jarząb szwedzki</i>	<i>Rosaceae</i>	N P S	U	EN
<i>Sorbus torminalis</i>	<i>jarząb brekinia</i>	<i>Rosaceae</i>	N P	U	
<i>Spiraea media</i>	<i>tawuła średnia</i>	<i>Rosaceae</i>	N	U	VU
<i>Spiranthes spiralis</i>	<i>kręczyńka jesienna</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		CR
<i>Staphylea pinnata</i>	<i>klókoćka południowa</i>	<i>Staphyleaceae</i>	N P	U	
<i>Stipa borysthena</i>	<i>ostnica piaskowa</i>	<i>Poaceae</i>	N P		CR
<i>Stipa capillata</i>	<i>ostnica włosowata</i>	<i>Poaceae</i>	N P		
<i>Stipa joannis</i>	<i>ostnica Jana</i>	<i>Poaceae</i>	N P		VU
<i>Stipa pulcherrima</i>	<i>ostnica powabna</i>	<i>Poaceae</i>	N P		VU
<i>Streptopus amplexifolius</i>	<i>liczydło górskie</i>	<i>Calochortaceae</i>	N		
<i>Succisella inflexa</i>	<i>czarcikęsik Kluka</i>	<i>Dipsacaceae</i>	N P		VU
<i>Swertia perennis</i>	<i>niebielistka trwała</i>	<i>Gentianaceae</i>	N P		
<i>Taxus baccata</i>	<i>cis pospolity</i>	<i>Taxaceae</i>	N P	U	VU
<i>Thesium ebracteatum</i>	<i>leniec bezpodkwiatkowy</i>	<i>Santalaceae</i>	N P		
<i>Tofieldia calyculata</i>	<i>kosatka kielichowa</i>	<i>Melanthiaceae</i>	N P		

Nazwa łacińska	Nazwa polska	Rodzina	Typy Siedl.	Użytk.	Kat. Zagr.
Gatunki objęte ochroną ścisłą					
<i>Tozzia alpina</i>	<i>tocja alpejska</i>	<i>Scrophulariaceae</i>	N		
<i>Trapa natans</i>	<i>kotewka orzech wodny</i>	<i>Trapaceae</i>	N P	U	CR
<i>Trautsteinera globosa</i>	<i>storczyca kulista</i>	<i>Orchidaceae</i>	N P		
<i>Trichomanes speciosum</i>	<i>włosocień cienisty</i>	<i>Hymenophyllaceae</i>	N		
<i>Trollius altissimus</i>	<i>pełnik alpejski</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P		
<i>Trollius europaeus</i>	<i>pełnik europejski</i>	<i>Ranunculaceae</i>	N P	U	
<i>Utricularia australis</i>	<i>plywacz zachodni</i>	<i>Lentibulariaceae</i>	N P		
<i>Utricularia intermedia</i>	<i>plywacz średni</i>	<i>Lentibulariaceae</i>	N P		
<i>Utricularia minor</i>	<i>plywacz drobny</i>	<i>Lentibulariaceae</i>	N P		
<i>Utricularia ochroleuca</i>	<i>plywacz krótkoostrogowy</i>	<i>Lentibulariaceae</i>	N P		
<i>Utricularia vulgaris</i>	<i>plywacz zwyczajny</i>	<i>Lentibulariaceae</i>	N P	U	
<i>Veratrum album</i>	<i>ciemieżyca biała</i>	<i>Melanthiaceae</i>	N P	U	
<i>Veratrum lobelianum</i>	<i>ciemieżyca zielona</i>	<i>Melanthiaceae</i>	N P	U	
<i>Veratrum nigrum</i>	<i>ciemieżyca czarna</i>	<i>Melanthiaceae</i>	N P	U	CR
<i>Viola epipsila</i>	<i>fiótek torfowy</i>	<i>Violaceae</i>	N		CR
<i>Viola stagnina</i>	<i>fiótek mokradłowy</i>	<i>Violaceae</i>	N P		
<i>Viola uliginosa</i>	<i>fiótek bagienny</i>	<i>Violaceae</i>	N		CR
<i>Woodsia ilvensis</i>	<i>rozrzutka brunatna</i>	<i>Woodsiaceae</i>	N S	U	CR
<i>Zostera marina</i>	<i>zostera morska</i>	<i>Zosteraceae</i>	N		
Gatunki objęte ochroną częściową					
<i>Allium ursinum</i>	<i>czosnek niedźwiedzi</i>	<i>Alliaceae</i>	N P	U	
<i>Asarum europaeum</i>	<i>kopytnik pospolity</i>	<i>Aristolochiaceae</i>	N P	U	
<i>Carex arenaria</i>	<i>turzyca piaskowa</i>	<i>Cyperaceae</i>	N P	U	
<i>Convallaria majalis</i>	<i>konwalia majowa</i>	<i>Convallariaceae</i>	N P	U	
<i>Frangula alnus</i>	<i>kruszyna pospolita</i>	<i>Rhamnaceae</i>	N P S	U	
<i>Galium odoratum</i>	<i>przytulia wonna</i>	<i>Rubiaceae</i>	N P	U	
<i>Hedera helix</i>	<i>bluszcz pospolity</i>	<i>Araliaceae</i>	N P S	U	
<i>Helichrysum arenarium</i>	<i>kocanki piaskowe</i>	<i>Asteraceae</i>	N P S		
<i>Hierochloë australis</i>	<i>turówka leśna</i>	<i>Poaceae</i>	N P	U	
<i>Hierochloë odorata</i>	<i>turówka wonna</i>	<i>Poaceae</i>	N P S	U	
<i>Menyanthes trifoliata</i>	<i>bobrek trójlistkowy</i>	<i>Menyanthaceae</i>	N P	U	
<i>Nuphar lutea</i>	<i>grąźel żółty</i>	<i>Nymphaeaceae</i>	N P	U	
<i>Nymphaea alba</i>	<i>grzybienie białe</i>	<i>Nymphaeaceae</i>	N P	U	
<i>Ononis arvensis</i>	<i>wilżyna bezbronna</i>	<i>Fabaceae</i>	N P S		
<i>Ononis repens</i>	<i>wilżyna rozłogowa</i>	<i>Fabaceae</i>	N P S	U	
<i>Ononis spinosa</i>	<i>wilżyna ciernista</i>	<i>Fabaceae</i>	N P S		
<i>Primula elatior</i>	<i>pierwiosnek wyniosły</i>	<i>Primulaceae</i>	N P	U	
<i>Primula veris</i>	<i>pierwiosnek lekarski</i>	<i>Primulaceae</i>	N P	U	
<i>Ribes nigrum</i>	<i>porzeczka czarna</i>	<i>Grossulariaceae</i>	N P	U	
<i>Viburnum opulus</i>	<i>kalina koralowa</i>	<i>Caprifoliaceae</i>	N P S	U	
<i>Vinca minor</i>	<i>barwinek pospolity</i>	<i>Apocynaceae</i>	N P S	U	

LITERATURA

- Bernacki L., Nowak T., Urbisz An., Urbisz Al., Tokarska-Guzik B.: Rośliny chronione, zagrożone i rzadkie województwa śląskiego. Acta Biologica Silesiana 35(52): 78–107, Uniwersytet Śląski, Katowice, 2000
- Brickell Ch. (red.): Wielka encyklopedia roślin ogrodowych od A do Z. Muza SA, Warszawa, 1999
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K. (red.): Polska Czerwona Księga Roślin. Inst. Bot. im. W. Szafera., PAN, Kraków, 2001
- Matuszkiewicz J.: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa, 2001
- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M.: Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. Inst. Bot. im. W. Szafera., PAN, Kraków, 2002.
- Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z. (red.): Atlas roślin chronionych. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa, 2003
- Podbielkowski Z.: Słownik roślin użytkowych. PWRiL, Warszawa, 1989.
- Rakiel-Czarnecka W.: Różnorodność biologiczna jak woda i powietrze. *Przyroda Polska* 10, 2004
- Rutkowski L.: Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006
- Szafer W., Kulczyński S., Pawłowski B.: Rośliny Polskie. PWN, Warszawa, 1986
- Urbisz An.: Flora naczyniowa Płaskowyżu Rybnickiego na tle antropogenicznych przemian tego obszaru. Scripta Rudensia 6. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Rudy Wielkie, 1996
- Urbisz An.: Konspekt flory roślin naczyniowych Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Pr. nauk. Uniw. Śląskiego w Katowicach 2240, Wyd. UŚ, Katowice, 2004
- Zając A., Zając M. (red.): Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych chro-nionych w Polsce. Nakł. Prac. Chorol. Komp. Inst. Bot. UJ, Kraków, 1997
- Zarzycki K., Trzeńska-Tacik H., Różański W., Szelaż Z., Wołek J., Korzeniak U.: Ekologiczne liczby wskaźnikowe roślin naczyniowych Polski. Inst. Bot. im. W. Szafera, PAN, Kraków, 2002
- Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. (red.): Lista roślin zagrożonych w Polsce. wyd. 2. Inst. Bot. im. W. Szafera, PAN, p. 87–98, Kraków, 1992